

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ നവമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

|| നവമഃ സർഗഃ ||

രാവണസ്യ ഭവനം പുഷ്പകവിമാനം സുന്ദരനിവേശനം ചാവലോക്യ
ഹനുമാതാ തത്ര സുപ്താനാം സഹസ്രശഃ സുന്ദരീണാം സമവലോകനം

തസ്യാലയവരിഷ്ടസ്യ മധ്യേ വിമലമായതം |
ദദർശ ഭവനശ്രേഷ്ഠം ഹനുമാൻ മാരുതാത്മജഃ || 5.9.1 ||

അർധയോജനവിസ്തീർണമായതം യോജനം മഹത് |
ഭവനം രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ ബഹുപ്രാസാദസങ്കുലം || 5.9.2 ||

മാർഗമാണസ്തു വൈദേഹീം സീതായതലോചനാം |
സർവതഃ പരിചക്രാമ ഹനുമാനരിസുദനഃ || 5.9.3 ||

ഉത്തമം രാക്ഷസാവാസം ഹനുമാനവലോകയൻ |
ആസസാദാഥ ലക്ഷ്മീവാൻ രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനം || 5.9.4 ||

ചതുർവിഷാണൈർദ്വിരദൈന്ദ്രീവിഷാണൈസ്തമൈവ ച |
പരിക്ഷിപ്തമസംബാധം രക്ഷ്യമാണമുദായുധൈഃ || 5.9.5 ||

രാക്ഷസീഭിശ്ച പത്നീഭി രാവണസ്യ നിവേശനം |
ആഹൃതാഭിശ്ച വിക്രമ്യ രാജകന്യാഭിരാവൃതം || 5.9.6 ||

തന്നക്രമകരാകീർണം തിമിംഗിലത്യാഷാകുലം |
വായുവേഗസമാധൃതം പന്നഗൈരിവ സാഗരം || 5.9.7 ||

യാ ഹി വൈശ്രവണേ ലക്ഷ്മീർയാ ചന്ദ്രേ ഹരിവാഹനേ |
സാ രാവണഗൃഹേ രദ്യാ നിത്യമേവാപായിനീ || 5.9.8 ||

യാ ച രാജുന്തഃ കുബേരസ്യ യമസ്യ വരുണസ്യ ച |
 താദൃശീ തദ്വിശിഷ്ടാ വാ ഋദ്ധീ രക്ഷോഗൃഹേഷ്വിഹ || 5.9.9 ||

തസ്യ ഹർദ്യസ്യ മധ്യസ്ഥവേശ്ശ ചാന്യത് സുനിർമിതം |
 ബഹുനിർയൂഹസംയുക്തം ദദർശ പവനാത്മജഃ || 5.9.10 ||

ബ്രഹ്മണോർമേ കൃതം ദിവ്യം ദിവി യദ് വിശ്വകർമ്മണാ |
 വിമാനം പുഷ്പകം നാമ സർവരത്നവിഭൂഷിതം || 5.9.11 ||

പരേണ തപസാ ലേഭേ യത് കുബേരഃ പിതാമഹാത് |
 കുബേരമോജസാ ജിത്വാ ലേഭേ തദ് രാക്ഷസേശ്വരഃ || 5.9.12 ||

ഈഹാമൃഗസമായുക്തൈഃ കാർതസ്വരഹിരൺമയൈഃ |
 സുകൃതൈരാചിതം സ്തന്ദൈഃ പ്രദീപ്തമിവ ച ശ്രിയാ || 5.9.13 ||

മേരുമന്ദരസങ്കാശൈരുൽലിഖദ്ഭിരിവാംബരം |
 കൂടാഗാരൈഃ ശുഭാഗാരൈഃ സർവതഃ സമലക്യതം || 5.9.14 ||

ജ്വലനാർകപ്രതീകാശൈഃ സുകൃതം വിശ്വകർമ്മണാ |
 ഹേമസോപാനയുക്തം ച ചാരുപ്രവരവേദികം || 5.9.15 ||

ജ്വലവാതായനൈർയുക്തം കാഞ്ചനൈഃ സ്താടികൈരപി |
 ഇന്ദ്രനീലമഹാനീലമണിപ്രവരവേദികം || 5.9.16 ||

വിദ്രുമേണ വിചിത്രേണ മണിഭിശ്ച മഹാധനൈഃ |
 നിസ്സുലാഭിശ്ച മുക്താഭിസ്സലേനാഭിവിരാജിതം || 5.9.17 ||

ചന്ദനേന ച രക്തേന തപനീയനിഭേന ച |
 സുപുൺയഗന്ധിനാ യുക്തമാദിത്യതരുണോപമം || 5.9.18 ||

കൂടാഗാരൈർവരാകാരൈർവിവിയൈഃ സമലക്യതം |
 വിമാനം പുഷ്പകം ദിവ്യമാരുരോഹ മഹാകപിഃ |

തത്രസ്ഥഃ സർവമോ ഗന്ധം പാനഭക്ഷ്യാന്നസംഭവം ||5.9.19 ||

ദിവ്യം സമ്മുർച്ഛിതം ജിഹ്വൻ രൂപവന്തമിവാനിലം |
സ ഗന്ധസ്തം മഹാസത്ത്വം ബന്ധൂർബന്ധുമിവോത്തമം ||5.9.20 ||

ഇത ഏഹീത്യുവാചേവ തത്ര യത്ര സ രാവണഃ |
തതസ്താം പ്രസ്ഥിതഃ ശാലാം ദദർശ മഹതീം ശിവാം ||5.9.21 ||

രാവണസ്യ മഹാകാന്താം കാന്താമിവ വരസ്ത്രിയം |
മണിസോപാനവികൃതാം ഹേമജ്ജാലവിരാജിതാം ||5.9.22 ||

സ്താടികൈരാവൃതതലാം ദന്താന്തരിതരൂപികാം |
മുക്താവജ്രപ്രവാലൈശ്ച രൂപ്യചാമീകരൈരപി ||5.9.23 ||

വിഭൂഷിതാം മണിസ്തംഭൈഃ സുബഹുസ്തംഭഭൂഷിതാം |
സമൈര്യജുഭിരത്യുച്ചൈഃ സമന്താത് സുവിഭൂഷിതൈഃ ||5.9.24 ||

സ്തംഭൈഃ പക്ഷൈരിവാത്യുച്ചൈർഭിവം സമ്പ്രസ്ഥിതാമിവ |
മഹത്യാ കുമയാസ്ത്രിർണാം പൃഥിവീലക്ഷണാങ്കയാ ||5.9.25 ||

പൃഥിവീമിവ വിസ്ത്രിർണാം സരാശ്രൃഗൃഹശാലിനീം |
നാദിതാം മത്തവിഹഗൈർഭിവൃഗന്ധാധിവാസിതാം ||5.9.26 ||

പരാർധ്യാസ്തരണോപേതാം രക്ഷോധിപനിഷേവിതാം |
ധൂമാമഗുരുധൂപേന വിമലാം ഹംസപാണ്ഡുരാം ||5.9.27 ||

പത്രപുഷ്പോപഹാരേണ കൽമാഷീമിവ സുപ്രഭാം |
മനസോ മോദജനനീം വർണസ്യാപി പ്രസാധിനീം ||5.9.28 ||

താം ശോകനാശിനീം ദിവ്യാം ശ്രിയഃ സഞ്ജനനീമിവ |
ഇന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയാർമൈസ്തു പഞ്ച പഞ്ചഭിരുത്തമൈഃ ||5.9.29 ||

തർപയാമാസ മാതേവ തദാ രാവണപാലിതാ |
 സ്വർഗ്ഗോഽയം ദേവലോകോഽയമിന്ദ്രസ്യാപി പുരീ ഭവേത് |
 സിദ്ധിർവേയം പരാ ഹി സ്യാദിത്യമന്യത മാരുതിഃ || 5.9.30 ||

പ്രധ്യായത ഇവാപശ്യത് പ്രദീപാംസ്കൃത്ര കാഞ്ചനാൻ |
 ധൂർതാനിവ മഹാധൂർതൈർദേവനേന പരാജിതാൻ || 5.9.31 ||

ദീപാനാം ച പ്രകാശേന തേജസാ രാവണസ്യ ച |
 അർചിർഭിർഭൂഷണാനാം ച പ്രദീപ്ലേത്യഭ്യമന്യത || 5.9.32 ||

തത്ത്വോപശ്യത് കുമാസീനം നാനാവർണാംബരസ്രജം |
 സഹസ്രം വരനാരിണാം നാനാവേഷവിഭൂഷിതം || 5.9.33 ||

പരിവൃത്തേർധരാത്രേ തു പാനനിദ്രാവശം ഗതം |
 ക്രീഡിത്യോപരതം രാത്രൗ പ്രസുപ്തം ബലവത് തദാ || 5.9.34 ||

തത് പ്രസുപ്തം വിരുരുചേ നിഃശബ്ദാന്തരഭൂഷിതം |
 നിഃശബ്ദഹംസഭ്രമരം യഥാ പദ്മവനം മഹത് || 5.9.35 ||

താസാം സംവൃതദാന്താനി മീലിതാക്ഷീണി മാരുതിഃ |
 അപശ്യത് പദ്മഗന്ധീനി വദനാനി സുയോഷിതാം || 5.9.36 ||

പ്രബുദ്ധാനീവ പദ്മാനി താസാം ഭൂത്യാ ക്ഷപാക്ഷയേ |
 പുനഃ സംവൃതപത്രാണി രാത്രോവിവ ബഭൂസ്കദാ || 5.9.37 ||

ഇമാനി മുഖപദ്മാനി നിയതം മത്തഷട്പദാഃ |
 അംബുജാനീവ ഫുൽലാനി പ്രാർഥയന്തി പുനഃ പുനഃ || 5.9.38 ||

ഇതി വാമന്യത ശ്രീമാനുപപത്ത്യാ മഹാകപിഃ |
 മേനേ ഹി ഗുണതസ്താനി സമാനി സലിലോദ്ഭവൈഃ || 5.9.39 ||

സാ തസ്യ ശുശുഭേ ശാലാ താദിഃ സ്ത്രീഭിർവിരാജിതാ |

ശരദീവ പ്രസന്നാ ദ്യൗസ്താരാഭിരഭിശോഭിതാ ||5.9.40 ||

സ ച താഭിഃ പരിവൃതഃ ശുശുഭേ രാക്ഷസാധിപഃ |
യഥാ ഹ്യുഡുപതിഃ ശ്രീമാംസ്താരാഭിരിവ സംവൃതഃ ||5.9.41 ||

യാശ്ച്യവന്ത്യേംബരാത് താരാഃ പുൺയശേഷസമാവൃതാഃ |
ഇമാസ്താഃ സംഗതാഃ കൃത്സ്മനാ ഇതി മേനേ ഹരിസ്തദാ ||5.9.42 ||

താരാണാമിവ സുവൃക്തം മഹതീനാം ശുഭാർചിഷാം |
പ്രഭാവർണപ്രസാദാശ്ച വിരേജുസ്തത്ര യോഷിതാം ||5.9.43 ||

വ്യാവൃത്തകചപീനസ്രക്പ്രകീർണവരഭൂഷണാഃ |
പാനവ്യായാമകാലേഷു നിദ്രോപഹതചേതസഃ ||5.9.44 ||

വ്യാവൃത്തതിലകാഃ കാശ്ചിത് കാശ്ചിദുദ്ഭ്രാന്തനുപുരാഃ |
പാർശ്വേ ഗലിതഹാരാശ്ച കാശ്ചിത് പരമയോഷിതഃ ||5.9.45 ||

മുക്താഹാരവൃതാശ്ചാന്യാഃ കാശ്ചിത് പ്രസ്രസ്തവാസസഃ |
വ്യാവിദ്ധരശനാദാമാഃ കിശോർയ ഇവ വാഹിതാഃ ||5.9.46 ||

അകുണ്ഡലധരാശ്ചാന്യാ വിച്ഛിന്നമൃദിതസ്രജഃ |
ഗജേന്ദ്രമൃദിതാഃ ഫുൽലാ ലതാ ഇവ മഹാവനേ ||5.9.47 ||

ചന്ദ്രാംശുകിരണാദാശ്ച ഹാരാഃ കാസാഞ്ചിദുദ്ഗതാഃ |
ഹംസാ ഇവ ബഭുഃ സുപ്താഃ സ്തനമധ്യേഷു യോഷിതാം ||5.9.48 ||

അപരാസാം ച വൈദുർയാഃ കാദംബാ ഇവ പക്ഷിണഃ |
ഹേമസൂത്രാണി ചാന്യാസാം ചക്രവാകാ ഇവാഭവൻ ||5.9.49 ||

ഹംസകാരണ്ഡവോപേതാശ്ചക്രവാകോപശോഭിതാഃ |
ആപഗാ ഇവ താ രേജുർജ്ജ്വലനൈഃ പുലിനൈരിവ ||5.9.50 ||

കികിണീജാലസങ്കാശാസ്താ ഹേമവിപുലാംബുജാഃ |
ഭാവഗ്രാഹാ യശസ്തീരാഃ സുപ്താ നദ്യ ഇവാബഭുഃ || 5.9.51 ||

മൃദുഷ്ഠംഗേഷു കാസാഞ്ചിത് കുചാഗ്രേഷു ച സംസ്ഥിതാഃ |
ബഭൂവുർഭൂഷണാനീവ ശുഭാ ഭൂഷണരാജയഃ || 5.9.52 ||

അംശുകാന്താശ്ച കാസാഞ്ചിൻമുഖമാരുതകവിതാഃ |
ഉപർയുപരി വക്ത്രാണാം വ്യാധൂയന്തേ പുനഃ പുനഃ || 5.9.53 ||

താഃ പതാകാ ഇവോദ്ധൂതാഃ പത്നീനാം രുചിരപ്രഭാഃ |
നാനാവർണസുവർണാനാം വക്ത്രമൂലേഷു രേജിരേ || 5.9.54 ||

വവൽഗുശ്ചാത്ര കാസാഞ്ചിത് കുണ്ഡലാനി ശുഭാർചിഷാം |
മുഖമാരുതസങ്കവൈർമന്ദം മന്ദം ച യോഷിതാം || 5.9.55 ||

ശർകരാസവഗന്ധഃ സ പ്രകൃത്യാ സുരഭിഃ സുഖഃ |
താസാം വദനനിഃശ്യാസഃ സിഷേവേ രാവണം തദാ || 5.9.56 ||

രാവണാനനശങ്കാശ്ച കാശ്ചിദ് രാവണയോഷിതഃ |
മുഖാനി ച സപത്നീനാമുപാജിഘ്രൻ പുനഃ പുനഃ || 5.9.57 ||

അത്യർഥം സകൃതമനസോ രാവണേ താ വരസ്ത്രിയഃ |
അന്യതന്ത്രാഃ സപത്നീനാം പ്രിയമേവാചരംസ്തദാ || 5.9.58 ||

ബാഹൂനൂപനിധായാൻയാഃ പാരിഹാർയവിഭൂഷിതാൻ |
അംശുകാനി ച രദ്യാണി പ്രമദാസ്തത്ര ശിശ്യാരേ || 5.9.59 ||

അൻയാ വക്ഷസി ചാൻയന്യാസ്തന്യാഃ കാചിത് പുനർഭൂജം |
അപരാ ത്വക്മൻയന്യാസ്തന്യാശ്ചാപ്യപരാ കുചൗ || 5.9.60 ||

ഊരുപാർശ്വകടീപൃഷ്ഠമൻയോൻയസ്യ സമാശ്രിതാഃ |
പരസ്തരനിവിഷ്ടാംഗോ മദസ്തേഹവശാനുഗാഃ || 5.9.61 ||

അന്യോന്യസ്യാംഗസംസ്കർശാത് പ്രീയമാണാഃ സുമധ്യമാഃ |
ഏകീകൃതഭുജാഃ സർവാഃ സുഷുപുസ്കൃത യോഷിതഃ || 5.9.62 ||

അന്യോന്യഭുജസുത്രേണ സ്ത്രീമാലാ ഗ്രമിതാ ഹി സാ |
മാലേവ ഗ്രമിതാ സുത്രേ ശുശുഭേ മത്തഷ്ടപദാ || 5.9.63 ||

ലതാനാം മായവേ മാനി ഫുൽലാനാം വായുസേവനാത് |
അന്യോന്യമാലാഗ്രമിതം സംസക്തകുസുമോച്ചയം || 5.9.64 ||

പ്രതിവേഷിതസുസ്കന്ധമന്യോന്യഭ്രമരാകുലം |
ആസീദ് വനമിവോദ്ധൂതം സ്ത്രീവനം രാവണസ്യ തത് || 5.9.65 ||

ഉചിതേഷ്യപി സുവ്യക്തം ന താസാം യോഷിതാം തദാ |
വിവേകഃ ശക്യ ആധാതും ഭൂഷണാംഗാംബരസ്രജാം || 5.9.66 ||

രാവണേ സുഖസംവിഷ്ടേ താഃ സ്ത്രീയോ വിവിധപ്രഭാഃ |
ജ്വലന്തഃ കാഞ്ചനാ ദീപാഃ പ്രൈക്ഷന്തോ നിമിഷാ ഇവ || 5.9.67 ||

രാജർഷിവിപ്രദൈത്യാനാം ഗന്ധർവാണാം ച യോഷിതഃ |
രക്ഷസാം ചാഭവൻ കന്യാസ്തസ്യ കാമവശംഗതാഃ || 5.9.68 ||

യുദ്ധകാമേന താഃ സർവാ രാവണേന ഹൃതാഃ സ്ത്രീയഃ |
സമദാ മദനേനൈവ മോഹിതാഃ കാശ്ചിദാഗതാഃ || 5.9.69 ||

ന തത്ര കാശ്ചിത് പ്രമദാഃ പ്രസഹ്യ
വീർയോപപന്നേവ ഗുണേന ലബ്ധാഃ |
ന ചാന്യകാമാപി ന ചാന്യപൂർവാ
വിനാ വരാർഹാം ജനകാത്മജാം താം || 5.9.70 ||

ന ചാകുലീനാ ന ച ഹീനരൂപാ
നാദക്ഷിണാ നാനുപചാരയുക്താ |

ഭാർയാഭവത് തസ്യ ന ഹീനസത്ത്യാ
ന ചാപി കാന്തസ്യ ന കാമനീയാ ||5.9.71 ||

ബഭൂവ ബുദ്ധിസ്തു ഹരീശ്വരസ്യ
യദീദൃശീ രാഘവധർമപത്നീ |
ഇമാ മഹാരാക്ഷസരാജഭാർയാഃ
സുജാതമന്വേതി ഹി സാധുബുദ്ധോഃ ||5.9.72 ||

പുനശ്ച സോഽചിന്തയദാത്തരുപോ
ധ്രുവം വിശിഷ്ടാ ഗുണതോ ഹി സീതാ |
അമായമന്യാം കൃതവാൻ മഹാത്മാ
ലങ്കേശ്വരഃ കഷ്ടമനാർയകർമ ||5.9.73 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ
നവമഃ സർഗഃ ||